

Konferencija Udruženja sertifikovanih istražitelja prevara Srbije: Novi digitalni trendovi u zaštiti poslovanja

OSVRT

DOI: 10.46793/Rev24108283R

Marija Radovanović¹

U organizaciji Udruženja sertifikovanih istražitelja prevara Srbije (ACFE Srbija) i Deloitte Srbija, 5. novembra ove godine održana je konferencija „Novi digitalni trendovi u zaštiti poslovanja”. Konferencija je okupila vodeće stručnjake iz oblasti prevencije prevara, sajber bezbednosti i digitalne imovine. Događaj je bio namenjen profesionalcima iz različitih industrija sa ciljem da se osvrnu na najnovije izazove i rešenja u digitalnom poslovanju, posebno kada je reč o sajber pretnjama, kriptovalutama i upravljanju rizicima.

Program konferencije uključio je:

- Panel diskusije o aktuelnim sajber pretnjama i ulozi veštačke inteligencije u prevenciji prevara, kao i o prevarama u vezi sa kriptovalutama i blokčejn tehnologijom.
- Studije slučaja koje pružaju realne primere uspešnog upravljanja sajber rizicima, kao i lekcije naučene iz tih iskustava.
- Stručne govore priznatih profesionalaca, uključujući predstavnike iz Deloitte Srbija, Ministarstva unutrašnjih poslova i BIRN-a, koji su podelili svoje uvide o prevenciji i otkrivanju prevara u današnjem digitalnom okruženju.

Konferenciju je otvorila Miroslava Gaćeša, CFE, direktorka Deloitte Srbija i predsednica ACFE Srbija. U nastavku uvodnog dela Aleksandar Jevtić CFE, CIA, CISA, CRISC predstavio je izveštaj globalnih trendova i statistike u domenu finansijskog kriminala koji publikuje Međunarodna Asocijacija sertifikovanih istražitelja prevara (ACFE). ACFE sprovodi istraživanje na globalnom nivou svake dve godine. U trinaestom izdanju „Izveštaj naciji” predstavljen je rezultat istraživanja u preko 20.000 slučajeva koje pokazuje da je u skoro 50% ispitanih slučajeva bio prepoznat neki vid korupcije. Najčešći vid zloupotrebe od strane zaposlenih jeste zloupotreba/krađa imovine kompanije, ali ovaj vid zloupotrebe predstavlja najmanji finansijski gubitak za kompaniju u odnosu na korupciju i lažno finansijsko izveštavanje/materijalno pogrešno ili namerni propust u finansijskom izveštavanju. Aleksandar je dao uvid u različite kategorije i klasifikacije oblika finansijskog kriminala, pokazujući sveobuhvatnost teme a ističući i novine u trendovima koje se odnose na prevare s kriptovalutama.

Tokom konferencije održane su tri panel diskusije. Tema prve panel diskusije bila je zaštita od sajber rizika i uloga veštačke inteligencije u prevenciji prevare. Učesnici panela Sanja Kekić, CEDARS International, predsednica Women4Cyber, Aleksandar

¹ ACFE Srbija.
E-mail: marija78bg@gmail.com

Mirković cyber ekspert, direktor e-Lavirint i Dragan Topalović, CFE, izneli su svoje stavove o razumevanju trenutnih sajber pretnji, ključnim pitanjima za prepoznavanje sajber rizika i ulozi veštačke inteligencije u upravljanju rizicima. Na panelu je naglašen značaj upotrebe veštačke inteligencije. U svom izlaganju panelisti su istakli značaj oprezne upotrebe veštačke inteligencije u tom smislu da u zavisnosti od toga na kojim temeljima se gradi alat koji treba da pomogne u svakodnevnom radu zavisi i ishod upotrebe istih. Ako se programira etički kodeks od samog momenta modeliranja, veštačka inteligencija će biti upotrebljena za plemenite svrhe, ali ako u kodu nije integrisan sistem moralnih vrednosti, ne možemo očekivati efikasnu ulogu veštačke inteligencije u zaštiti prevencije od rizika prevara. Moderator panela bio je dr Igor Franc, predsednik Udruženja eSigurnost.

Druga panel diskusija imala je za temu mogućnosti prevara u digitalnoj imovini – kriptovalutama i blokčejnu. Svoje stavove i mišljenja o uobičajenim rizicima prevare kod kriptovaluta, kao što su hakovanje, Rug pulls, brze pozajmice i pranje novca, uspostavljanju pouzdanog okvira blokčejna i naprednim tehnologijama revizije blokčejna i implementacije KYT (eng. Know your technology) izneli su Vladimir Vujić, načelnik Službe za visokotehnoški kriminal Ministarstva unutrašnjih poslova, Vladislav Stanković supervisor – viši savetnik pri Komisiji za hartije od vrednosti i Aleksa Tešić, istraživač novinar BIRN-a. Moderator drugog panela bila je Sanja Ugrčić Pavlović, potpredsednica ACFE Srbija, CFE, sertifikovani AML officer.

Tema treće panel diskusije bila je usklađenost sa ESRS G1: Evaluacija mera protiv prevare i odgovor liderstva. ESRS G1 je deo evropskih standarda za održivost (eng. European Sustainability Reporting Standards – ESRS) poslovanja i fokusira se na etičnost u poslovanju. Cilj je da korisnici izveštaja o održivosti poslovanja razumeju kako se kompanijama upravlja, od kompanija se zahteva da objavljuju informacije o poslovnom ponašanju, efektivnosti primene kontrola za prevenciju prevara i važnosti uloge lidera. Posebno su istaknute razlike u između formalnih kontrola, njihove stvarne primene i uloge svih zaposlenih u kompaniji u izgradnji kulture integriteta. O ulozi liderstva u inicijativama protiv prevare i kulturi kolektivne i lične odgovornosti, najboljim praksama za procenu rizika korupcije i prevare i metodama za procenu efikasnosti mera protiv prevare govorili su Nenad Glavčić, CFE, ACFE Srbija, Biljana Stojanović, sudija Vrhovnog suda i Marija Radovanović CFE, ACFE Srbija. Moderator panela bio je profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Milutin Živanović.

Izložene studije slučajeva dodatno su pružile mogućnost učesnicima konferencije da razumeju procese nastajanja, odvijanja i otkrivanja pronevera. Prvu studiju slučaja koja se bavila primerom realne primene smanjenja sajber rizika izneo je Aleksandar Mirković, cyber ekspert, direktor e-Lavirint. O drugoj studiji slučaja govorila je Miroslava Gačeša, CFE, direktorka Delotte Srbija i predsednica ACFE Srbija. Tema ove studije slučaja bio je odgovor liderstva i implementacija okvira borbe protiv prevare.

Glavna poruka svih izlaganja bila je da se prevare ne mogu potpuno eliminisati, ali da se može raditi na osveščivanju da rizici postoje i da se mogu graditi sistemi i okruženja usmereni na sprečavanja nastanka prevara i na što brže otkrivanje počinioca u slučaju njihovog nastanka.

Konferencija je održana u prijatnom i prelepom ambijentu vile Muse Event House. Događaj je predstavljao jedinstvenu priliku za profesionalce da unaprede svoja znanja, povežu se sa kolegama iz industrije i saznaju više o inovativnim pristupima zaštiti poslovanja u digitalnom dobu.

Conference of the Association of Certified Fraud Examiners of Serbia: New Digital Trends in Business Protection

Marija Radovanović¹

Organized by the Association of Certified Fraud Examiners of Serbia (ACFE Serbia) and Deloitte Serbia, the conference “New Digital Trends in Business Protection” was held on November 5 this year. The event brought together leading experts in fraud prevention, cybersecurity, and digital assets. It was designed for professionals across various industries, focusing on the latest challenges and solutions in digital business, particularly regarding cyber threats, cryptocurrencies, and risk management.

The conference program included:

- Panel discussions on current cyber threats, the role of artificial intelligence in fraud prevention, and fraud related to cryptocurrencies and blockchain technology.
- Case studies showcasing real-world examples of successful cyber risk management and lessons learned from these experiences.
- Expert talks by renowned professionals, including representatives from Deloitte Serbia, the Ministry of the Interior, and BIRN, who shared insights into fraud detection and prevention in today’s digital environment.

The conference was opened by Miroslava Gaćeša, CFE, Director of Deloitte Serbia and President of ACFE Serbia. In the opening session, Aleksandar Jevtić, CFE, CIA, CISA, CRISC, presented a report on global trends and statistics in financial crime published by the International Association of Certified Fraud Examiners (ACFE). ACFE conducts global research every two years. The 13th edition of the “Report to the Nations” analyzed over 20,000 cases, revealing that nearly 50% involved some form of corruption. The most common type of employee misconduct was asset misappropriation, but it accounted for the smallest financial loss compared to corruption and fraudulent financial reporting (material misrepresentation or deliberate omission in financial statements). Aleksandar provided an overview of various categories and classifications of financial crime, highlighting the scope of the issue and emphasizing new trends related to cryptocurrency fraud.

During the conference, three panel discussions were held. The topic of the first panel discussion was cyber risk protection and the role of artificial intelligence in fraud prevention. Panelists Sanja Kekić (CEDARS International and President of Women4Cyber), Aleksandar Mirković (cyber expert and Director of e-Lavirint), and Dragan Topalović, CFE, shared their perspectives on understanding current cyber threats, key issues in identifying cyber risks, and

¹ ACFE Serbia.
E-mail: marija78bg@gmail.com

the role of artificial intelligence in risk management. The panel emphasized the importance of using artificial intelligence responsibly. Panelists highlighted that the foundation on which AI tools are developed significantly impacts their effectiveness. If ethical principles are embedded from the very beginning, AI can be used for noble purposes; however, if a moral framework is not integrated into its design, AI cannot be expected to effectively contribute to fraud risk prevention. The panel was moderated by Dr. Igor Franc, President of the eSigurnost Association.

The second panel discussion focused on fraud risks in digital assets – cryptocurrencies and blockchain. Panelists Vladimir Vujić (Head of the High-Tech Crime Department, Ministry of the Interior), Vladislav Stanković (Supervisor and Senior Advisor at the Securities Commission), and Aleksa Tešić (investigative journalist at BIRN) shared their views on common fraud risks in cryptocurrencies, such as hacking, rug pulls, flash loans, and money laundering. They also discussed establishing a reliable blockchain framework, advanced blockchain audit technologies, and the implementation of KYT (Know Your Technology). The panel was moderated by Sanja Ugrčić Pavlović, Vice President of ACFE Serbia, CFE, and certified AML officer.

The topic of the third panel discussion was compliance with ESRS G1: Evaluation of Anti-Fraud Measures and Leadership Response. ESRS G1, part of the European Sustainability Reporting Standards (ESRS), focuses on ethical business practices. Its goal is to help users of sustainability reports understand how companies are governed. Companies are required to disclose information about business conduct, the effectiveness of anti-fraud controls, and the role of leadership. The panel highlighted the differences between formal controls and their actual implementation, as well as the role of all employees in building a culture of integrity. Panelists Nenad Glavčić, CFE (ACFE Serbia), Biljana Stojanović (Supreme Court judge), and Marija Radovanović, CFE (ACFE Serbia), discussed leadership's role in anti-fraud initiatives, fostering a culture of collective and personal responsibility, best practices for assessing corruption and fraud risks, and methods for evaluating the effectiveness of anti-fraud measures. The panel was moderated by Professor Milutin Živanović from the Faculty of Economics, University of Belgrade.

The presented case studies provided participants with insights into the processes of detecting and preventing fraud. The first case study, focusing on real-world application of cyber risk mitigation, was presented by Aleksandar Mirković (cyber expert and Director of e-Lavirint). The second case study, delivered by Miroslava Gaćeša, CFE (Director of Deloitte Serbia and President of ACFE Serbia), addressed leadership response and the implementation of anti-fraud frameworks.

The main takeaway from all presentations was that while fraud cannot be entirely eradicated, raising awareness of risks and developing systems and environments aimed at fraud prevention and rapid detection of perpetrators can significantly mitigate its impact.

The conference was held in the pleasant and elegant ambiance of Muse Event House. It provided a unique opportunity for professionals to enhance their knowledge, network with industry peers, and learn about innovative approaches to business protection in the digital age.